

Jerry Engström
Campuschef
0490 – 25 41 14
jerry.engstrom@vastervik.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31) - förslag till yttrande

Remissvar till:

Utbildningsdepartementet

Gymnasie- och vuxenutbildningsenheten

Dnr: U2023/02078

Sammanfattning

Västerviks kommun har beretts möjlighet att svara på remissen Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31).

Västerviks kommun ser positivt på utredningens förslag. Kommunen bedömer dock att det finns tre ytterligare områden att beakta, för att effektivisera ansökningsförfarandet och säkerställa att arbetsmarknader i hela landet har reell tillgång till kompetens via Yrkeshögskolan.

Bakgrund och beskrivning

Västerviks kommun har beretts möjlighet att svara på remissen Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31).

Områden som bör beaktas

1. Giltighetstid för utbildningsansökningar

De krav som finns på ansökningar om start av utbildning säkerställer en så pass hög kvalitet att ansökan bör ses som relevant under en längre tidsperiod, förslagsvis tre år, än den göra i dag. Ansökningsprocessen är resurskrävande, vad gäller såväl tid som organisering av de olika aktörer, anordnare och verksamheter som står bakom ansökan, tar fram avsiktsförklaringar, gör behovsinventeringar och så vidare. Om skälen till avslag första året till exempel är ekonomiska, vilka kan se annorlunda ut år två eller tre, finns god anledning att låta ansökan ligga kvar och få en ny bedömning året efter då förutsättningarna kan ha förändrats. Då behöver inte aktörerna göra om hela ansökningsprocessen och kan undvika risken att verksamheterna tappat tilltro till processen och inte vill medverka, trots att behovet kvarstår.

Utredningen bör...

Föreslå att utbildningsansökningar till MYH ska få gälla under tre års tid, tillika ges möjlighet att prövas vid tre tillfällen, innan de sökande eventuellt får slutgiltigt avslag och behöver göra ny ansökan. Vid prövning år två eller tre kan i stället en enklare uppdatering kring om behoven kvarstår göras av den sökande utbildningsanordnaren.

2. Bedömning av behov efter geografiska förutsättningar

Västerviks kommun anser att MYH beviljar utbildningsstarter på grunder som i dag gör det svårt för många regioner och regiondelar att få tillgång till kompetens via yrkeshögskoleutbildning. Myndigheten prioriterar att bevilja ansökningar vars underlag visar på stora behov rent numerärt, vilket ofta handlar om utbildningsstarter på stora orter. Samtidigt får orter, där kompetensbehov är minst lika stort, avslag eftersom MYH inte viktat behovet i relation till geografiska förutsättningar. Forskning visar att den positiva effekten av en utbildning nästintill försvinner på endast ett avstånd av 45 minuters resväg från orten där en utbildning är förlagd. Två orter inom samma region kan därför ha behov av samma utbildning, om det geografiska avståndet gör att den ena orten inte kan få tillgång till kompetens via den andra ortens utbildning. Så som MYH i dag grundar beslut att bevilja utbildningsstarter anser vi försvårar yrkeshögskolans möjlighet att vara en decentraliserad utbildningsform som bemöter reella behov i hela landet. Ett sätt att enklare göra bedömning av storleken på ett kompetensbehov är att lägga stor vikt vid om en region har valt att ge stöd åt de behov som framkommer i en ansökan. Om en region ställer sig bakom en ansökan bör MYH ta behovet på allvar, även om ansökan inte kan påvisa ett stort numerärt behov. I dag går Myndighetens behovsanalyser ofta stick i stäv med vad regionen förmedlar kring sina behov. Detta glapp anser vi är problematiskt och innebär outnyttjad potential för utbildningsformens möjlighet att möta kompetensbehov i hela landet.

Utredningen bör...

Föreslå att MYH får i uppdrag att ta fram en systematik kring att bedöma och vikta behov i förhållande till geografiska förutsättningar, som till exempel befolkningens mängd och storlek på företag och verksamheter. I syfte att i högre utsträckning än i dag bevilja utbildningsstarter i orter där behovet sett till antal personer är mindre än i större orter, men däremot inte mindre sett till hur viktig kompetensen är för de berörda verksamheternas fortsatta utveckling och överlevnad.

3. System för separat antagning för satellitorter

När sökande till utbildning, som ska ges vid både huvudort och satellitorter, antas enligt samma system oavsett vilken ort de vill studera på, uppstår en snedfördelning med konkurrensfördel för huvudorten. I praktiken kan det leda till att 95 procent av de sökande antas på huvudorten och endast fem procent på en satellitort, vilket gör att satellitorten inte kan erbjuda utbildningen. Trots att det bland det totala antalet sökande finns fler behöriga sökande till satellitorten.

Utredningen bör...

Föreslå att MYH kompletterar sin systematik kring beviljande för satellitorter, som

möjliggör en separat antagning för satellitorten, så att den inte behöver konkurrera med huvudorten. Den ändrade systematiken bör innebära att de olika orterna har olika sökkoder och således får separata antagningsprocesser.

I övrigt ser vi positivt till utredningens förslag och har inga fler tillägg.

Barnperspektivet

Remissvaret berör ej barnperspektivet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att godkänna kommunstyrelsens förvaltnings remissvar 12 oktober 2023 och överlämna det till Utbildningsdepartementet.

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Jerry Engström
Campuschef

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet